

на нашите роми), така и в някои вътрешноетнически езикови комуникации. Опитите този етноним да разчупи ромските предели и да се въведе в междуетническа употреба датират по-късно - след Втората световна война. По-конкретно, пръв и манифестиращ опит в това отношение се прави фактически от онзи кръг столични цигани, които стават инициатори и създатели на известния след 9 септември 1944 година театрално-художествен ансамбъл "Рома".

Ако може да се говори за някакъв "бум" в популяризирането на етнонима "роми", то такъв е налице едва след промяната на и след 10 ноември 1989 година. Именно с тази промяна и със свързания с нея процес на демократизиране на нашето общество започна шумното и масово популяризиране на етнонима "роми". И то в своеобразен противовес на етнонима "цигани", който някои ромски лидери интерпретират само откъм негативната му осмисленост и насоченост.

Фактът, че етнонимът "цигани" е най-масово употребяван и сега както у нас, така и в другите страни на света, естествено, налага да обясня защо приемам и употребата на етнонима "роми". В случая докосвам един не толкова понятийно-категориален и етимологически въпрос, колкото един социално-практически, етническо-политически и нравствено-психологически въпрос, поради което ще се спра на него, макар и съвсем накратко.

Подложен на ретроспективна съпоставка и оценка веднага ще се покаже, че етнонимът "цигани" има приоритетно място в циганските говори, докато етнонимът "роми" придобива все по-голяма известност в някои официални (предимно международни) документи и в част от най-новата литература, посветена на циганоложка проблематика. На практика между тези два етнонима функционира съществена разлика, която засяга както тяхната популярност и употреба, така и техните субект-реализатори. Към тази разлика се прибавя с още по-голяма сила и влаганият в тях смисъл, който в дадения случай представлява най-значим интерес и който главно обяснява защо аз приемам едновременната употреба и на етнонима "цигани", и на етнонима "роми".

По-конкретно, взет в широк исторически ракурс, етнонимът "цигани" има всеобщ прием и употреба както сред